

Kubas dubbla valutor avskaffas



Under "Specialperioden" infördes den s.k. "turistvalutan" CUC. Det var nödvändigt för att kunna importera varor som den växande turismen krävde. Samtidigt ville myndigheterna skydda de mest sårbara delarna av befolkningen, som fortsatt använde sig av kubanska pesos, CUP. Medan systemet hindrade en "chock-terapi", av Världsbanksmodell, skapade det en rad problem. Den dubbla valutan gjorde det mer lönsamt att lämna ett arbete inom skola och vård för att istället arbeta i turistsektorn. En parkeringsvakt utanför ett hotell, som fick CUC, kunde tjäna mer än en yrkesarbetare. Anställda inom den offentliga sektorn, som fick sin löner i CUP, drog det kortaste strået.

Länge har det varit ett önskemål att avskaffa CUC. Det har diskuterats av såväl politiker, ekonomer som vanligt folk. Det ska nu göras 1 januari. Men det är en komplicerad process som berör hela ekonomin. I tre artiklar belyses här de förändringar som vidtas i Kuba inom ekonomin



CUC:n, som funnits sedan 1990-talet, ska fasa ut



Det blir den nationella peson, CUP:n som blir gällande valuta

1 januari avskaffas Kubas dubbla valutor

Arbetet med att förbereda all juridik och analyser är klara och därför är förhållandena skapade som gör det möjligt att tillkänna att reformerna börjar gälla från 1 januari?, sa Kubas president på TV igår.

Som det sagts tidigare betyder det att turistvalutan? CUC upphör. Också "överdrivna och omotiverade subventioner" upphör och det sker ändringar i hur inkomsterna fördelas.

Det här är reformer som landets ledning arbetat med i flera år och som nu ska förverkligas. De berör penningssystemet, växlingsförhållanden, skatter, prispolitik, löner och andra inkomster. Detta kommer att få stora återverkningar i hela ekonomin.

Sedan i oktober har information givits i såväl tidningar som radio/TV om aspekterna av reformerna och de har diskuterats i Nationalförsamlingen. Det har också genomförts utbildningsinsatser bland de som direkt deltar i uppgifterna.



Kubansk familj framför TV:n när president Diaz-Canel redogör för valutareformen

President Diaz-Canel framhöll att detta kommer att ge landet bättre möjligheter för att fortsätta att göra de förändringar som krävs för att aktualisera vår ekonomiska och sociala modell på basen av att garantera alla kubaner större jämlikhet vad gäller möjligheter, rättigheter och social rättvisa. Det blir möjligt inte genom en total utjämning, utan genom att främja engagemang och motivation för arbetet. Och: Detta är inte i sig någon magisk lösning på problemen i vår ekonomi. Men de främjar skapandet av nödvändiga villkor för att gå framåt på ett robust sätt.

Det är uppgifter som inte saknar risker. En av de största är att inflationen blir högre än planerat, vilket förvärras av vår nuvarande varubrist. Spekulation och överpriser kommer inte att tolereras. Vi är som alltid mottagliga för uppfattningar från befolkningen för att kunna avhjälpa problem som dyker upp när reformerna genomförs. I det socialistiska Kuba lämnas ingen åt sitt öde. Kuba tillämpar inte chockterapi mot befolkningen. Reformerna har tidigare diskuterats bland befolkningen som gett dem sitt stöd.



Ransoneringsboken, som givit alla kubaner en grundtrygghet i årtionden, ska också fasas ut

Under minst sex månaders tid kommer man att kunna växla sina CUC (valutan som ska elimineras) till CUP (den nationella valutan som behålls) eller handla för dem. CUC:n behåller till dess sitt nuvarande värde, dvs 1 CUC på 24 CUP.

Höjningen av minimilönerna är fastställd till 2 100 CUP i månaden. Ålderspensionerna och sjukpensionerna höjs till minst 1 528 CUP i månaden för de som idag har upp till 300 CUP. För de som idag har upp till 500 CUP höjs summan till 1 733 CUP.

Cubainformacion, Cubadebate 201211 (redigerat)

El Primero de Enero, Cuba eliminará dualidad monetaria y cambiaria: la tasa será 24 pesos por dólar

Utmaningarna för valutareformerna i Kuba ? en ekonom resonerar

Det finns många frågetecken inför omorganiseringen av det finansiella systemet och valutorna. Det är inte så konstigt då det handlar om kostnaden för en "korg" av basvaror. Den fås idag med ransoneringskort och är starkt subventionerad. De subventionerade varorna är en av de viktigaste källorna till inkomster och ekonomisk säkerhet för befolkningen. Men osäkerheten gäller också att det handlar om sex olika processer som uppträder simultant, vilket förklaras av den kubanske ekonomen Ricardo Torres.

- En valuta, den konvertibla peson CUC, försvinner ur cirkulation
- Flera typer av växlingskurser blir en enda. Idag existerar flera olika som gäller olika sektorer
- En devalvering av den nationella valutan, CUP
- Modifiering, dvs höjning, av priserna
- Avskaffande av subventioner
- Höjda löner och pensioner

Allt detta ska genomföras "dag noll". Men verkningarna av dessa olika åtgärder kommer inte att ske samtidigt.

En växelkurs och en ekonomi

Om vi tar hänsyn till vilken typ av växling, ned- eller uppväxling, som återspeglar brist eller överflöd på hårdvaluta i en ekonomi, så är det så att är det brist på hårdvaluta i ett land (som det är i Kuba) kommer den nationella valutan att tappa i värde. Men också spekulation påverkar värdet, särskilt på den informella marknaden. Den är idag den enda där folk som inte får pengar från utlandet, kan komma åt hårdvaluta och viktiga varor som säljs i Moneda Librementemente Convertible, MLC, dvs. hårdvarubutiker. (Och inte i CUC).

"Växelkursen är den som kommer att utjämna den inhemska ekonomin med den internationella marknaden. Om mindre exporteras kommer den nationella valutan att tappa i värde, dvs. priset på hårdvaluta ökar. När den nationella valutan tappar, blir importvaror dyrare. Då sjunker importen och balansen återställs", förklarar Torres. Det är en objektiv ekvation och tar inte hänsyn till konsekvenserna för medborgarna om det importeras mindre. I vilket fall är det detta som gäller för marknadsekonomier, vilket inte gäller Kuba.

Enligt ekonomen så verkar sedan 1990-talet en penningpolitik och växlingskurser som gäller olika för olika sektorer av ekonomin. Under lång tid garanterade Centralbanken värdet på CUC. Växlingskontoren CADECA var den mekanism som befolkningen använde och hårdvalutan gick då inte till den informella marknaden. Från början gick det 120 CUP på 1 CUC. "På det sättet överlevde vi, men det skapade problem. Ekonomin segmenterades efter typ av valuta och tillgång på hårdvaluta. Att inte samma växelkurs användes för alla transaktioner är en viktig anledning till att valutan behöver devalveras. Det är nödvändigt. Kostnaden för det nuvarande systemet är osynligt, men det är väldigt högt och vi betalar det varje dag."

Ett annat motiv för enandet av valutorna är de "perversea incitament" som ger exportörer denna typ av växlingskurs, som gått från

120 CUP på 1 CUC till 1 på 24 för befolkningen idag, men som är 1 till 1 för företagssektorn. Uttryckt på ett annat sätt så får en exportör 1 CUP för varje dollar som hen får in på export. Det är bokföring, inte ekonomi. I realiteten kan du inte köpa en dollar för 1 CUP. Inte heller kan företagen köpa hur mycket dollar som helst till denna kurs, eftersom kvantiteten ingår i den årliga planen.

Med den nya ordningen förväntar sig myndigheterna att inhemska produkter ska bli billigare i förhållande till de importerade. Åtminstone i de fall där bägge är av liknande kvalitet En annan fråga är om den nationella industrin kan svara på dessa incitament; här finns aspekter i såväl produktion som i institutioner. Finns det ledig kapacitet i många företag som enkelt kan utnyttjas utan investeringar? Det är inte säkert. Dessutom är det många ingångsvaror till produktion som importeras.

En annan fråga är inverkan på befolkningen. Enligt ekonomiprofessorn: ?rikedomen som skapas i landet i början på nyordningen ändrar sig inte med automatik. Det produceras inte mer därför finns ingen ökad köpkraft för stora delar av befolkningen. Det handlar fortfarande om samma kaka som ska fördelas.?

Enligt uppfattningarna som framfördes i TV-diskussionsprogrammet ?Runda Bordet? i ämnet räknar man med att anställda inom den offentliga sektorn kommer att få en bättre ekonomisk situation. Men om en grupp får mer, betyder det att en annan får mindre? Enligt Torres kan man inte se detta i termer av löner, utan i termer av varor och tjänster. ?Om vissa grupper kommer att öka sin köpkraft, så att de t.ex. kan köpa mer kyckling, så är resultatet att kvantiteten kyckling som är kvar för en annan grupp minskar, eftersom den totala kvantiteten kyckling är densamma.?

För många är den garanterade inkomsten från förändringarna noll. Enligt ekonomen finns två stora sårbara grupper som är mer utsatta för de negativa effekterna av förändringarna. Den ena gruppen finns i den informella sektorn av ekonomin, och de är många. De har inte tillgång till lönerna i den offentliga sektorn och inte heller pension från det sociala trygghets- och försäkringssystemet. Man kan inte heller säga att alla i denna grupp inte arbetar för att de inte vill. I detta lilla land finns stor spridning och tillfälligheter som ledningen för landet bör ta hänsyn till.

Den andra gruppen är de privata företagen och den privata sektorn i allmänhet. Den får inte automatiskt en löneförhöjning när processen startar. ?Den dagen som den processen börjar måste de i den privata sektorn beräkna hur mycket de kan sälja, till vilket pris och utifrån det bestämma lönerna. I den statliga sektorn är detta uträknat i förväg, innan förändringarna. Den privata sektorn kommer att behöva anpassa sig utifrån försäljningen.?

Köpkraft är en annan fråga och det kommer att klarna när nyordningen påbörjas. Här handlar det om kompensation för att skydda folk från negativa effekter av övergången.

Ytterligare en fråga är den om besparingar. ?Det är ett känsligt tema eftersom besparingar kommer att tappa i värde. Folk som sparat på konton med fast ränta i årtal, kommer att förlora på att priserna ökar, dvs. besparingarna är mindre värda. Även om de låter pengarna vara kvar på banken, så kommer de att tappa i värde. Alltså de kommer att kunna köpa mindre varor och tjänster för pengarna.

Sedan har vi priserna. Dessa har sedan en tid haft en tendens att stiga på grund av pressen från att det är varubrist. Å andra sidan säger myndigheterna att för att garantera att priserna i den privata sektorn inte ökar mer än förväntat, kommer de att få skattesänkningar, minskade avgifter och förhandlingar med lokala myndigheter.

För professor Torres är det inte helt klart hur prisgarantierna ska gå till. ?Det finns inga garantier att förhandlingarna med de lokala myndigheterna ger resultat. Det pågår också en inflationsprocess på grund av varubrist och på grund av folks förväntningar inför nyordningen. Sedan har vi den informella sektorn. Hur ska du kunna förhandla med den när den enligt definition inte har något ansikte. Och detta är en viktig del av vår ekonomi.?

?Jag känner inte till någon ekonomisk teori för att kontrollera priserna i den informella sektorn, om den inte försvinner. Och det gör den inte för den behövs. Denna sektor fungerar som ett sänke, den erbjuder varor och tjänster som du inte hittar i den formella sektorn. Om levnadsomkostnaderna stiger kommer också priserna på den informella marknaden att stiga.?

Vad gäller priserna handlar det också om att analysera kostnaderna för korgen av basvaror. Det rör inte enbart det som alla får via ransoneringskortet. Torres tror att priserna kommer att fortsätta öka efter nyordningen och att med tidens gång kan löner och pensioner inte hållas till 1 500 CUP. Risken för hyperinflation, som på 1990-talet, är stor.

Alltför många externa faktorer påverkar också flödet av hårdvaluta som bidrar till att stabilisera den inhemska valutan. Många av dessa faktorer är något som inte de kubanska myndigheterna kan påverka. Det gäller återhämtningen av turismen i världen, det gäller de åtgärder som USA vidtagit mot resor och penningförsändelser till Kuba. Inget av detta hänger på Kuba.

Ricardo Torres, Progreso Semanal 201118

Ricardo Torres: ¿El costo del esquema actual es invisible, pero es alto?

<https://progreso.semanal.us/20201119/ricardo-torres-el-costo-del-esquema-actual-es-invisible-pero-es-alto/>

Enande av valutor i Kuba

Med en vågad operation är Kuba redo att göra en monetär översyn som i princip kommer att omfatta valutans enande, en ny växelkurs, höjning av löner och pensioner, nya priser och förändring i subventionssystemet utan att försumma de utsatta.

"Låt oss välkomna den monetära översynen eftersom landet behöver det. Vi måste ha en praktisk och optimistisk vision; det kommer att vara till nytta för alla", sade vice premiärminister och ekonomiminister, Alejandro Gil, till nationen i går kväll i en tv-sändning.

Chefen för den permanenta kommissionen för genomförande och utveckling av kommunistpartiets ekonomiska riktlinjer, Marino Murillo, sade att "den monetära översynen är inte så enkel som att ta bort en valuta och lämna en annan, det innebär en uppsättning interaktioner".

För närvarande har Kuba två valutor, den vanliga peson, känd som CUP, och konvertibla peson (CUC) som infördes i slutet av 90-talet som en motsvarighet till den amerikanska dollarn sedan den amerikanska administrationen infört straffåtgärder mot ön för att det använde deras valuta.

Ett sådant tvådelat monetärt system har inneburit en tung börda för den kubanska ekonomin, det var båda tjänstemännen överens om.

I sin långa förklaring påpekade Murrillo att de nya priserna och minimilönerna har uppskattats enligt en baskonsumtions-?korg?, som kommer att omfatta subventionerade produkter och icke-subventionerade, medan den nya växelkursen i CUP mot USD kommer att ta hänsyn till landets finansiella verklighet för att undvika övervärdering.

Genomförandet av denna plan kommer att gynna såväl folket som exportörer och nationella företag som arbetar för att ersätta import.

Den grundläggande målet är att lösa de monetära- och växlingsdubbelheten, eliminera subventioner och gratifikationer, och omvandla människors inkomster.

Murillo noterade att den monetära förändringen är en övergripande process i landets ekonomi som syftar till att lösa makroekonomiska obalanser, minska budgetunderskott, gynna incitament till produktion, och förbättra effektiviteten och konkurrenskraften internationellt.

Tjänstemannen förklarade att som en del av den monetära och växel dubbelheten i Kuba, finns en övervärdering av peson mot den amerikanska dollarn som hindrar produktionskapacitet.

Han upprepade att det monetära enandet inte kommer att bli en lång process och den stöds av regeringen så att juridiska och fysiska personer inte kommer att lida några förluster.

På grund av de negativa effekterna av Covid-19 pandemin har Kuba uppdaterat den ekonomiska planen som innehåller åtgärder för att minska importen, gynna export, öka tillämpningen av vetenskap och teknik, öka livsmedelsproduktionen och främja produktiva samarbeten.

Enligt vice premiärminister och ekonomiminister Alejandro Gil, beaktar denna strategi också centraliserad planering, marknadsreglering och de dynamiska effekterna av den inhemska efterfrågan. Gil förklarade att de monetära och dubbla växelkurserna hindrar ekonomin och påverkar priser, löner, effektivitet, incitament, hantering av makroekonomiska balansen, jämförbarhet med resten av världen och institutionalitet.

Mitt i en allt mer skärpt blockad är det inte möjligt att hantera denna situation om den monetära ordningen inte uppnås för att kunna göra framsteg i andra omvandlingar, var de två tjänstemännen överens om.

Prensa Latina 201014

[Monetary overhaul Cubas big challenge amidst hard times](#)

Gillar du det Svensk-Kubanska Föreningen gör?

Vill du bidra till kampen mot den omänskliga blockaden?

Swisha en 20:a eller valfri summa till

123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0

Ett ännu mer betydelsefullt stöd är medlemskap!

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)